Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria C

C/2024/4176

2.8.2024

P9_TA(2023)0474

Námietka voči vykonávaciemu aktu: maximálne hladiny rezíduí tricyklazolu

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. decembra 2023 o návrhu nariadenia Rady, ktorým sa menia prílohy II a V k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005, pokiaľ ide o maximálne hladiny rezíduí tricyklazolu v určitých produktoch alebo na nich (COM(2023)0499 – 2023/2998(RPS))

(C/2024/4176)

Európsky parlament,

— so zreteľom na návrh nariadenia Rady, ktorým sa menia prílohy II a V k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005, pokiaľ ide o maximálne hladiny rezíduí tricyklazolu v určitých produktoch alebo na nich (COM(2023) 0499),

— so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 z 23. februára 2005 o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov v alebo na potravinách a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu a o zmene smernice Rady 91/414/EHS ([1]), a najmä na jeho článok 14 ods. 1 písm. a),

— so zreteľom na hlasovanie Stáleho výboru pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá z 11. mája 2023, na ktorom nebolo predložené žiadne stanovisko,

— so zreteľom na odôvodnené stanovisko prijaté Európskym úradom pre bezpečnosť potravín 7. decembra 2022 a uverejnené 18. januára 2023 ([2]),

— so zreteľom na svoje uznesenie zo 16. januára 2019 o postupe Únie pre povoľovanie pesticídov ([3]),

— so zreteľom na článok 5a ods. 4 písm. e) a článok 5a ods. 5 rozhodnutia Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu ([4]),

— so zreteľom na článok 112 ods. 2 a 3 a na článok 112 ods. 4 písm. c) rokovacieho poriadku,

— so zreteľom na návrh uznesenia Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín,

A. keďže Stály výbor pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá pri hlasovaní 11. mája 2023 nezaujal žiadne stanovisko, čo znamená, že návrh nariadenia nezískal kvalifikovanú väčšinu členských štátov; keďže stanovisko k nemu nevydala ani Rada na svojom hlasoví 20. septembra 2023;

B. keďže cieľom návrhu nariadenia Rady je zvýšiť maximálnu hladinu rezíduí (ďalej len „MRL“) tricyklazolu v ryži z 0,01 na 0,09 mg/kg;

C. keďže cieľom nariadenia (ES) č. 396/2005 je zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa a harmonizované ustanovenia Únie, pokiaľ ide o maximálne hladiny rezíduí pesticídov v potravinách a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu alebo na nich;

D. keďže v článku 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ([5]) sa stanovuje, že účelom uvedeného nariadenia je zabezpečiť vysokú úroveň ochrany zdravia ľudí, zvierat a životného prostredia a zlepšiť fungovanie vnútorného trhu harmonizáciou pravidiel pre uvádzanie prípravkov na ochranu rastlín na trh pri súčasnom zdokonaľovaní poľnohospodárskej výroby;

([1]) Ú. v. EÚ L 70, 16.3.2005, s. 1.
([2]) *Reasoned opinion on the setting of import tolerance for tricyclazole in rice* (Odôvodnené stanovisko k stanoveniu dovoznej tolerancie tricyklazolu v ryži), Vestník EFSA (*EFSA Journal*) (2023) 21(1):7757, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2023.7757.
([3]) Ú. v. EÚ C 411, 27.11.2020, s. 48.
([4]) Ú. v. ES L 184, 17.7.1999, s. 23.
([5]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 z 21. októbra 2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS (Ú. v. EÚ L 309, 24.11.2009, s. 1).

E. keďže v oznámení Komisie z 20. mája 2020 s názvom Stratégia „z farmy na stôl“ v záujme spravodlivého, zdravého potravinového systému šetrného k životnému prostrediu sa uznáva, že „európske potraviny už predstavujú celosvetový štandard bezpečných, výživných a vysokokvalitných potravín, ktorých je dostatok“;

F. keďže tricyklazol je systémový a ochranný fungicíd na účinnú kontrolu plesne ryže (*Pyricularia grisea Sacc.*) vo všetkých štádiách progresie (pleseň listov, pleseň stonky a pleseň zŕn);

G. keďže tricyklazol nebol zaradený do prílohy I k smernici Rady 91/414/EHS v roku 2008 po tom, ako Stály výbor pre potravinový reťazec a zdravie zvierat dospel k záveru, „že existujú jasné náznaky, podľa ktorých možno očakávať, že táto látka má škodlivý vplyv na ľudské zdravie a že najmä v dôsledku chýbajúcich rozhodujúcich údajov nemožno stanoviť spoľahlivé hodnoty ADI, ARfD a AOEL, ktoré sú na vykonanie posúdenia rizika potrebné“ ([6]); keďže od 30. marca 2009 nebolo používanie tricyklazolu v Únii povolené;

H. keďže EFSA vo svojom partnerskom preskúmaní v nadväznosti na žiadosť o schválenie používania v Únii v roku 2015 dospel k záveru ([7]), že existujú viaceré kritické oblasti, ktoré vzbudzujú obavy, pokiaľ ide o toxikológiu tricyklazolu; keďže EFSA nemohol ignorovať potenciál genotoxicity a karcinogenity tricyklazolu, a preto nebolo možné stanoviť referenčné hodnoty (ADI, ARfD a AOEL) pre použitie pri posúdení rizika pre zdravie ľudí; keďže v dôsledku toho nebolo možné vykonať hodnotenie rizika pre operátorov, pracovníkov, okolostojacich osôb, obyvateľov a spotrebiteľov; keďže EFSA okrem toho nemohol vylúčiť potenciálne vlastnosti endokrinného disruptora; keďže žiadosť o schválenie bola preto zamietnutá ([8]);

I. keďže od roku 2016 sú používanie tricyklazolu v Únii, ako aj dovoz výrobkov do Únie, ktoré obsahujú rezíduá nad úrovňou analytickej kvantifikácie, zakázané;

J. keďže v dôsledku zákazu tohto fungicídu boli európski poľnohospodári nútení investovať do hľadania alternatívnych poľnohospodárskych postupov;

K. keďže zákaz tohto fungicídu v Únii viedol k výraznému zníženiu produkcie ryže medzi európskymi výrobcami;

L. keďže MRL tricyklazolu v ryži bola znížená na úroveň kvantifikačného limitu a v Únii platí od roku 2017, výrobcovia ryže z krajín mimo EÚ využili agronomické techniky a prispôsobili svoje obchodné modely, ktoré im umožnili pokračovať vo vývoze do Únie;

M. keďže európsky produkčný reťazec ryže stále podporuje potrebu reciprocity pravidiel týkajúcich sa používania pesticídov;

N. keďže zákaz tricyklazolu v Únii vytvára stav absolútne nedostatočnej reciprocity na úkor výrobcov ryže, ktorí sa riadia normami Únie;

O. keďže táto situácia môže z dlhodobého hľadiska viesť k nekalej hospodárskej súťaži medzi výrobcami ryže, ktorí spĺňajú normy Únie;

P. keďže politiky umožňujúce obchod sú aj naďalej prioritou Európskeho parlamentu;

Q. keďže v hospodárskom roku 2022 (1. 9. 2021 – 31. 7. 2022) dosiahol dovoz lúpanej ryže do Únie rekordných 1,67 milióna ton, čo predstavuje medziročný nárast o 36 % ([9]);

R. keďže dovoz z krajín, v ktorých je tricyklazol povolený, dosiahol celkový objem takmer 194 000 ton, čo zodpovedá približne 12 % celkového dovozu ([10]);

([6]) 2008/770/ES: rozhodnutie Komisie z 30. septembra 2008 o nezaradení tricyklazolu do prílohy I k smernici Rady 91/414/EHS a odobratí povolení pre prípravky na ochranu rastlín obsahujúce túto látku (oznámené pod číslom dokumentu C(2008) 5108, Ú. v. EÚ L 263, 2.10.2008, s. 16).

([7]) Záver o partnerskom preskúmaní posúdenia rizika pesticídu s účinnou zložkou tricyklazol, Vestník EFSA 2015;13(2):4032 https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2015.4032.

([8]) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/1826 zo 14. októbra 2016, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh neschvaľuje účinná látka tricyklazol (Ú. v. EÚ L 279, 15.10.2016, s. 88).

([9]) EUROSTAT, 2023.

([10]) EUROSTAT, 2023.

S. keďže prijatie návrhu nariadenia Rady by umožnilo dovoz ryže do Únie, ktorá nespĺňa normy Únie, kým poľnohospodári Únie by museli dodržiavať najprísnejšie možné požiadavky na bezpečnosť spotrebiteľov;

T. keďže návrhom nariadenia Rady by sa znížil počet oznámení o 76 % v roku 2021, resp. o 73 % v roku 2022 (podľa systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá – RASFF);

U. keďže prijatie návrhu nariadenia Rady by ohrozilo potravinovú bezpečnosť a pri absencii vhodných nástrojov vysledovateľnosti a informovania by mohlo viesť k praktikám zavádzajúcim spotrebiteľov;

V. keďže v článku 191 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je stanovená zásada predbežnej opatrnosti ako jedna zo základných zásad Únie;

W. keďže v záujme zníženia rizík a dosahu používania pesticídov na zdravie ľudí, zvierat a na životné prostredie sú Komisia a členské štáty povinné riešiť otázku dovozu poľnohospodárskych výrobkov ošetrených chemikáliami, ktoré sú v Únii zakázané alebo obmedzené;

1. nesúhlasí s prijatím návrhu nariadenia Rady;

2. domnieva sa, že návrh nariadenia Komisie prekračuje vykonávacie právomoci stanovené v nariadení (ES) č. 396/2005;

3. domnieva sa, že návrh nariadenia Komisie nie je v súlade s cieľom a obsahom nariadenia (ES) č. 396/2005;

4. konštatuje, že návrh nariadenia Rady nie je v súlade so záväzkami súvisiacimi s vysokou bezpečnosťou spotrebiteľov;

5. konštatuje, že MRL ako obchodné normy založené na riziku pomáhajú predchádzať prekážkam a narušeniam obchodu, a zdôrazňuje, že nerovnaké podmienky by mohli sťažovať, prípadne narušiť obchod, čo by mohlo mať vážne následky pre spotrebiteľov, poľnohospodárov a potravinársky sektor v Európe, ale aj mimo nej;

6. trvá na tom, že MRL tricyklazolu v dovážanej ryži do Únie by mali zostať na úrovni 0,01 mg/kg, ktorá platí pre európskych producentov ryže;

7. žiada Komisiu, aby návrh tohto nariadenia stiahla;

8. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila rovnaké podmienky pre európskych poľnohospodárov;

9. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.